

NEMZETI
KÖZSZOLGÁLATI
EGYETEM
LUDOVIKA

KÖZIGAZGATÁSI TOVÁBBKÉPZÉSI INTÉZET

TÁJÉKOZTATÓ

a közigazgatási szakvizsga

Kül- és biztonságpolitikai ágazat

című tananyagát érintő változásokról

Budapest, 2023. február 28.

Tisztelt Vizsgáló!

A Nemzeti Közzolgálati Egyetem (a továbbiakban: NKE) jogszabályban rögzített feladata, hogy a közigazgatási szakvizsgálóhoz kapcsolódó ismeretanyagot időközönként hatályosítsa. A közigazgatási szakvizsgálóról szóló 35/1998. (II.27.) Korm. rendelet 3.§ (3) bekezdése kimondja, hogy a követelményrendszeren alapuló tananyagot az NKE – különösen a jogszabályi változásokra tekintettel – rendszeresen, de legalább évente felülvizsgálja, és szükség esetén aktualizálja.

A jogszabályi kötelezettségen alapuló hatályosítást, a tananyag átdolgozását a Nemzeti Közzolgálati Egyetem Közigazgatási Továbbképzési Intézete (a továbbiakban: NKE KTI) a 2023. január 01-jéig kihirdetett jogszabályok alapján zárta le. Az NKE KTI fontosnak tartja, hogy közzolgálati tisztviselők ismereteiket hatályosított tananyag alapján sajátítsák el és a 2023. márciusi vizsgaidőszak folyamán már a tankönyv lezárása, korábbi hatályosítása óta bekövetkezett jogszabályi módosulások is megjelenjenek a tananyagokban, s egyben a számonkérés alapját is képezzék.

A tananyag-kiegészítő dokumentumban minden az adott fejezetcímen belül végrehajtott módosítást az oldalszám és bekezdés feltüntetésével dőlt betűtípussal vastagon kiemelve jelöltük. Az új hatályos szövegrészek pirossal szedve találhatóak, míg a hatályát veszített részek fekete áthúzással vannak jelölve. Az egyes módosítások indokolása dőlt betűvel az adott módosított szövegrészt követően került rögzítésre. A bemutatott változások tankönyvekbe történő átvezetéséről március hónapban gondoskodunk.

A tananyag-kiegészítő dokumentum kibocsátásával az NKE KTI segítséget kíván nyújtani, hogy a közigazgatási szakvizsgálóra Ön a lehető legnaprakészebben tudjon felkészülni.

Eredményes felkészülést és sikeres vizsgát kívánunk!

Budapest, 2023. február 28.

**Nemzeti Közzolgálati Egyetem
Közigazgatási Továbbképzési Intézet**

Kül- és biztonságpolitikai ágazat I. rész - a külügyi igazgatás rendszere

1.3 A NEMZETKÖZI JOG ALAPELVEI

10. oldal keretes rész az alábbiak szerint módosul

Az 1990. november 21-én az európai együttműködési és biztonsági csúcsertekezleten részt vevő harmincnégy állam- és kormányfő által ünnepélyesen aláírt Párizsi Charta az Új Európáért című dokumentum megerősítette ezeket az elveket, hangsúlyozva, hogy az alapelvek egyenrangúak, és mindegyik elv értelmezésekor tekintettel kell lenni a többi ius cogensre is.

Indokolás: 1956. évi I. törvény az Egyesült Nemzetek Alapokmányának törvénybe iktatásáról, 2. cikk

1.3 A NEMZETKÖZI JOG ALAPELVEI

12. oldal 1. bekezdés az alábbiak szerint módosul

Az emberi jogok nemzetközi védelmének kötelezettsége napjainkban az egyik legfontosabb ius cogensnek **kötelezettségnek** tekinthető, betartásával kapcsolatosan azonban komoly nehézséget jelent, hogy az „emberi jogok” kifejezés egy gyűjtőfogalom, az egyes élethelyzetekben mindig konkrét jogok sérelme merül fel, melyek tartalma azonban már korántsem egyértelmű.

Indokolás: 1956. évi I. törvény az Egyesült Nemzetek Alapokmányának törvénybe iktatásáról, 1. cikk 3. bekezdés

1.4.2. Államelismerés, kormányelismerés

A kormányelismerés

15. oldal 2. bekezdése az alábbiak szerint módosul

Az elismeréssel más államok a hatalmat gyakorló kormány nemzetközi legitimitását kívánják kifejezésre juttatni, vagy éppen annak jogellenségét szándékoznak hangsúlyozni. **A kormányelismerés egyes megközelítések szerint összeférhetetlen az állami szuverenitás tiszteletben tartásának kötelezettségével, kötelezővé semmiképp nem tehető.**

Indokolás: kiegészítés

1.5.1. Az állam

17. oldal 2. bekezdése az alábbiak szerint módosul

Ugyanakkor olyan hatáskörök esetében, melyek a tagállamok szuverenitását érzékenyebben érintik (mint például a kül- és biztonságpolitika) csak a tagállamok hozzájárulása nyomán születhet döntés – vagyis állami szuverenitás nem sérül, így ezekben az esetekben az unió-államszövetségi jeleket mutat az **az-Európai Unió továbbra is a kormányközi együttműködés keretei között működik.**

Indokolás: Az Európai Unió Működéséről szóló Szerződés, 14. Nyilatkozat

1.5.2. A nemzetközi szervezet

18. oldal 1. bekezdése az alábbiak szerint módosul

A nemzetközi szervezet intézményének jellemzői:

- Állandóan működő nemzetközi szerv **struktúra** rendelkezik az ehhez szükséges szervezeti kerettel, amely magába foglalja a döntéshozatali (plenáris), a tanácskozó (például bizottsági) szerveket, valamint a döntés-előkészítő és végrehajtó adminisztrációt.

Indokolás: pontosítás

1.6.3. A nemzetközi szerződések létrehozása

22. oldal 3. bekezdése az alábbiak szerint módosul

A hitelesítés történhet például aláírással, ad referendum aláírással (~~nem vállal kööttséget és be kell számolnia arról a saját hazájában~~ **az aláírásra jogosultak utólagos jóváhagyása mellett**) vagy parafálással.

Indokolás: 1987. évi 12. törvényerejű rendelet a szerződések jogáról szóló, Bécsben az 1969. évi május hó 23. napján kelt szerződés kihirdetéséről

2.1. MAGYARORSZÁG HELYZETE AZ EURÓPAI UNIÓBAN

27. oldal 1. bekezdése az alábbiak szerint módosul

Azóta az Unió tovább bővült, jelenleg huszonegy ~~öt~~ **huszonhét** tagállama van.

Indokolás: Az Európai Unióról szóló Szerződés

2.2. A KÖZÖS EURÓPAI KÜL- ÉS BIZTONSÁGPOLITIKA FEJLŐDÉSE

29. oldal 2. bekezdése az alábbiak szerint módosul

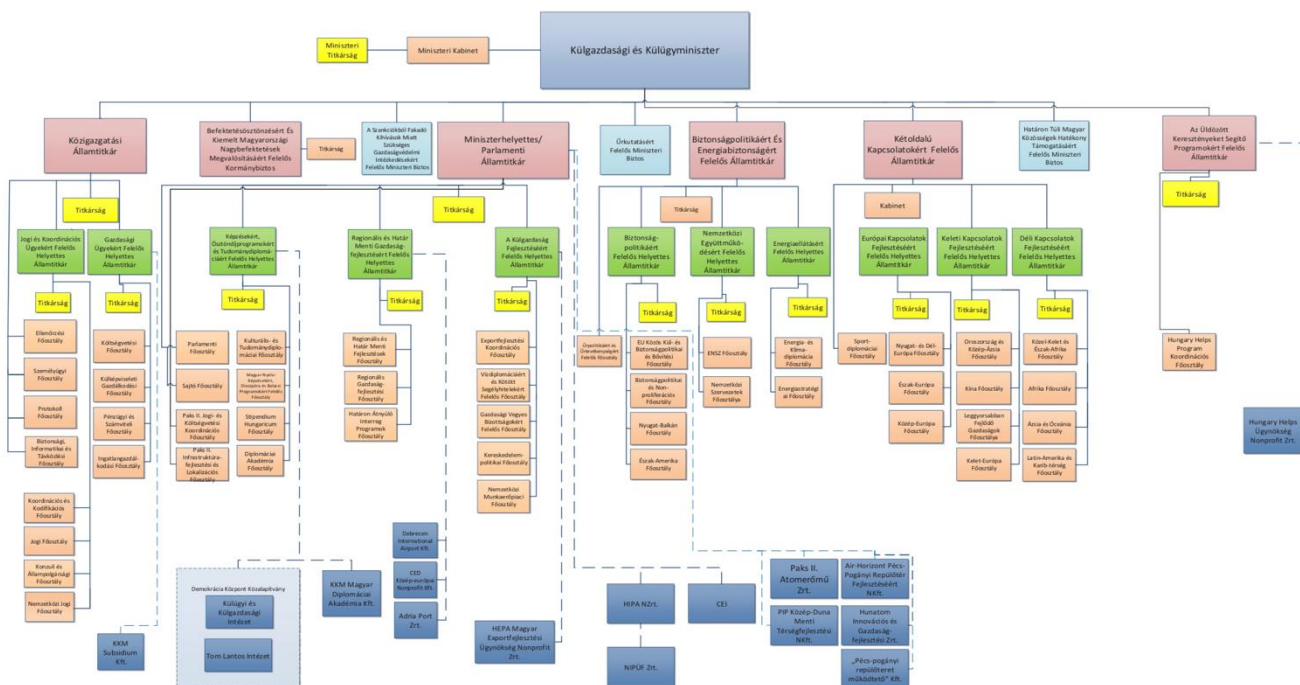
Szükségesnek tartjuk hangsúlyozni, hogy, jóllehet a Maastrichti Szerződés, valamint az azt felváltó, 1999. május 1-jén hatályba lépett Amszterdami Szerződés ~~a kormányköziségen túlmutató jelentős elmozdulással egyenértékű~~ **módosításai** előrelépést jelentettek, **de** a közös kül- és biztonságpolitika területén továbbra is alapvetően a kormányközi egyeztetés dominált.

Indokolás: Az Európai Unióról szóló Szerződés

3.2.4. A Külgazdasági és Külügyminisztérium 44. oldal, 3. ábrája az alábbiak szerint módosul

A Külgazdasági és Külügyminisztérium szervezete 2022. szeptember 6. állapot szerint

1. függelék

Indokolás: A külgazdasági és külügyminiszter 11/2022. (IX. 6.) KKM utasítása a Külgazdasági és Külügyminisztérium Szervezeti és Működési Szabályzatáról

3.2.4. A Külgazdasági és Külügyminisztérium 46. oldal 1. bekezdése az alábbiak szerint módosul

A miniszter alatt helyezkedik el az államtitkári szint; a Külgazdasági és Külügyminisztériumban jelenleg **hat**, nevezetesen parlamenti, közigazgatási, a kétoldalú kapcsolatokért felelős, az energiaellátásért és biztonságpolitikáért felelős, a **Paksi Atomerőmű bővítéséért felelős**, valamint az üldözött keresztényeket segítő programokért felelős államtitkár működik, akiknek a tevékenységét a miniszter irányítja.

Indokolás: A külgazdasági és külügyminiszter 11/2022. (IX. 6.) KKM utasítása a Külgazdasági és Külügyminisztérium Szervezeti és Működési Szabályzatáról

3.2.5. Az igazságügyi miniszter feladatai a külügyek területén és az Európai Koordinációs Tárcaközi Bizottság 47. oldal 3. bekezdése az alábbiak szerint módosul és egészül ki

- Az egyéb kategóriába tartozik:
  - a magyar érdekek beazonosítása az uniós döntéshozatali eljárásokban, az

- o elsőhelyi felelősség megállapítása minisztériumok közötti uniós ügyekkel kapcsolatos hatásköri összeütközések esetén,
- o a felelős kijelölése az olyan ügyekben, amelyekben kommunikációs tervet kell készíteni, és
- o a hazai kormányzati kommunikáció szempontjából kiemelt uniós ügyek és azok felelőseinek meghatározása,
- o szakértői alcsoport létrehozásáról való döntés.

Indokolás: A Kormány 1505/2022. (X. 20.) Korm. határozata az Európai Unió döntéshozatali tevékenységében való kormányzati részvétel összehangolásáról és az Európai Koordinációs tárcaközi Bizottságról.

3.2.6. A Miniszterelnöki Kabinetirodát vezető miniszter, valamint a további miniszterek feladatai

48. oldal 2. bekezdése az alábbiak szerint egészül ki

A miniszter a miniszterelnök útmutatása szerint a nemzetbiztonsági főtanácsadóként működő nemzeti információs államtitkár útján

- a) elemzi és értékeli a nemzetbiztonsági szolgálatok együttműködését, szükség esetén javaslatot tesz a Kormány feladatkörében érintett tagjának vagy a Kormánynak intézkedés megtételére,
- b) értékeli és elemzi a kormányzati döntésekhez kapcsolódó nemzetbiztonsági információk áramlását,
- c) értékeli a nemzetbiztonsági tevékenységhez kapcsolódó kormányzati döntések megvalósulását, ennek keretében a végrehajtás alakulásáról a Kormány feladatkörében érintett tagjától információt, illetve az érintett szervektől tájékoztatást is kérhet,
- d) elemzi, értékeli és – szükség esetén – ellenőrzi a honvédelmi és haderőreformmal, valamint a nemzeti hadiipar fejlesztésével összefüggő kormányzati feladatok végrehajtását, illetve kezdeményezi a Kormány feladatkörében érintett tagjai összehangolt védelmi tevékenységét,
- e) koordinálja a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásával kapcsolatos kormányzati feladatok ellátását, illetve kezdeményezi a Kormány feladatkörében érintett tagjai összehangolt védelmi tevékenységét.
- f) rendezi és jóváhagyásra, aláírásra benyújtja a döntéshozatalra felterjesztett ügyiratokat, illetve feladat- és hatáskör szerint továbbítja a hozzá beérkezett megkereséseket,
- g) kapcsolatot tart a nemzetbiztonsági szervek irányításával kapcsolatos tevékenységet végző állami vezetőkkel, szervezeti egységek vezetőivel, valamint Magyarország nemzetbiztonsági szolgálatainak vezetőivel,
- h) a nemzetbiztonsági főtanácsadóként ellátja a Védelmi Tanács titkári feladatait.

A Miniszterelnöki Kabinetirodát vezető miniszter 4/2022. (VI. 11.) MK utasítása a Miniszterelnöki Kabinetiroda Szervezeti és Működési Szabályzatáról, 24§

4.3.4. A schengeni rendészeti együttműködési rendszer

62. oldal 1. bekezdése az alábbiak szerint módosul

Jelenleg az Európai Unió huszonhét tagállama közül ~~huszonkettő~~ **huszonhárom** ország tartozik a schengeni államok körébe. Bulgária, Ciprus, ~~Horvátország~~, Románia és Írország nem része a schengeni övezetnek, bár Írország a rendőri együttműködésben részt vesz.

Indokolás: 2022. december 8-án az Európai Unió Bel- és Igazságügyi Tanácsa megszavazta, hogy 2023. január elsejétől (a repülőtéri határokon 2023. március 26-ától) Horvátország is tagja legyen a schengeni övezetnek

Kül-és biztonságpolitikai ágazat II. rész - Biztonság- és védelempolitika

BIZTONSÁG- ÉS VÉDELEMPOLITIKA

1. FEJEZET: A BIZTONSÁG- ÉS VÉDELEMPOLITIKA ALAPJAI

A 75. oldalon az 1. FEJEZET: A BIZTONSÁG- ÉS VÉDELEMPOLITIKA ALAPJAI cím elé egy rövid bevezető kerül

A biztonság-és védelempolitika egy meglehetősen széles területet átölelő és összetett szakpolitika, megismertetése akár önmagában elegendő cél lehetne a közszolgálati tisztviselők biztonsággal és védelemmel kapcsolatos általános tájékozottságának kiszélesítéséhez. Ugyanakkor fontosnak tartottuk több helyen is átlépni ennek a fogalomnak a szűkebb értelmezésén annak érdekében, hogy további, közvetlenül ugyan nem, de áttételesen mégis kapcsolódó, és a közszolgálati tisztviselők számára hasznosnak gondolt ismeretanyagot is adjunk, elegendő, ha a létfontosságú rendszerek és létesítmények védelmére gondolunk, de ide tartozónak véljük bizonyos határokon belül a nemzetbiztonsági ismereteket is. A minősített információk védelmével kapcsolatos alapismeretek pedig hasznosak lehetnek a kormánytisztviselők napi munkavégzése során is.

Indokolás: rövid bevezetés beszúrása

1.1. A BIZTONSÁG- ÉS VÉDELEMPOLITIKA TÁRGYA ÉS TÉNYEZŐI

A 73. oldalon alulról a harmadik bekezdéstől (A Védelmi szféra...) a 77. oldalon az 1.2. A BIZTONSÁGRA NEGATÍVAN HATÓ TÉNYEZŐK alfejezetig törlésre és lecserélésre kerül, az alábbi szövegre

A védelmi szektor (védelmi szféra) konvencionális szereplői (a honvédelem, rendvédelem, katasztrófavédelem, gazdaságvédelem, amely mellett ma már egyre nagyobb teret és befolyást kap az információvédelem, amely amellet, hogy önálló tényezővé vált, jelentős hatással van a védelem többi aspektusának megvalósítására. Az információs rendszerek ma már nem csak az internet világát jelentik, hanem azokat a kritikus információs infrastruktúrákat is, amelyek nélkül nagyon nehéz elképzelni az életünket.

A biztonság megteremtésében normál esetben mindig az állam a főszereplő, a társadalom tagjai elsősorban az államtól várják el biztonságuk szavatolását. Az állam és társadalom viszonyrendszerében a biztonság megteremtése terén ugyanakkor az állam csak az egyik főszereplő, melynek tevékenysége magába foglalja a biztonság minden szintjét (egyéni, csoport, nemzeti, nemzet- közti), teljes kölcsönhatásukban, integrálja a biztonság különböző elemeit és területeit (politikai, katonai, gazdasági, környezeti, társadalmi), meghatározza és szavatolja a társadalom működésének és cselekvésének feltételrendszerét (stabilitás, kiszámíthatóság, védelem).

A komplex, mindent átfogó és integráló biztonság megteremtése és fenntartása ugyanis ösztársadalmi feladat és felelősség, melyet az állam csupán szervez és irányít. Ennek során az államnak biztosítania kell a fenyegetettség hiányát, és a létfenyegetettségként percipiált veszélyek elhárításának (a védekezésnek) a képességét. Vagy még ennél is konkrétan: az államnak szavatolnia kell a külső védelmet (a honvédelmet), a belső védelmet (a rendvédelmet), a katasztrófa védelmet, a gazdaságvédelmet és lakosságvédelmet (a lakosság alapvető életfeltételeinek biztosítását).

Ennek kapcsán tartunk szükségesnek itt megjeleníteni egy (a 7. fejezetben részletesebben kifejtett) viszonylag új fogalmat, az ellenálló képességet (reziliencia), nemzeti ellenállóképességet.

Az ellenállóképesség hivatalos megfogalmazása először egy NATO dokumentumban, az állam- és kormányfők 2016. évi varsói csúcstalálkozásának záró közleményében jelent meg. Azóta a reziliencia fogalma meggyökeresedett és tág teret kapott a biztonság-és védelempolitikai rendszerben, több elemét is tárgyalja a Nemzeti Biztonsági Stratégiánk.

A nemzeti ellenállóképesség legegyszerűbben úgy fogható meg, mint az ország önvédelmi képessége. Az államszervezet, a gazdaság és a lakosság képessége a külső vagy belső káros törekvések, támadások, természeti vagy ipari katasztrófák, járványok és egyéb fenyegetések megelőzésére, bekövetkezésük esetén a káros hatások csökkentésére, kezelésére, majd a helyreállítás elvégzésére. Mindez a szükséges polgári és katonai felkészültségen túl, a biztonságtudatosság kialakításával, az áldozatvállalás fejlesztésével, a felkészültség fokozásával és a megfelelő védelmi intézkedésekkel biztosítható.

Indokolás: egyszerűsítés, továbbá a nemzeti ellenállóképesség fogalmára egy új megfogalmazás került beillesztésre.

4.3. A NATO BEFOGADÓ NEMZETI TÁMOGATÁS

A 88. oldalon az alulról második bekezdés az alábbiak szerint kiegészül egy mondat

A Befogadó Nemzeti Támogatás (BNT) alapjául a tagállamok által felfektetett, a NATO tervező szervek által hozzáférhető, és rendszeresen frissített adatbázis, a Képesség katalógus szolgál, amely tartalmazza a nemzetek e célból felhasználható erőforrásait, szabad kapacitásait és képességeit. **A képességkatalógus összeállításáról és naprakészen tartásáról a honvédelmi miniszter gondoskodik.**

Indokolás: a változtatást az új jogszabály (462/2022. (XI. 15.) Korm. rendelet a befogadó nemzeti támogatás részletes kormányzati feladatairól) megjelenése indokolja

4.4. NATO VÁLSÁGREAGÁLÁSI RENDSZER

A 90. oldal utolsó előtti és utolsó bekezdése az alábbiak szerint módosul

A NIR működtetésére a Kormány döntésével kerül sor, abban ágazati felelősségüknek megfelelően részt vesznek a központi államigazgatási szervek, a védelmi és biztonsági igazgatási **szervek**, továbbá a védelmi és biztonsági feladatok ellátásában résztvevő szervezetek és a honvédelemben részt vevő szervek. A válságreagálási intézkedések a Nemzeti Intézkedések Gyűjteményében (zömében minősített információ formájában) szerepelnek, a megelőzést szolgáló intézkedésekkel és a terrorfenyegetettség biztonsági riasztási fokozataival összefüggő intézkedésekkel együtt.

A Nemzeti Intézkedési Rendszer működtetésével kapcsolatos állami feladatok ellátására való felkészülést, valamint azok végrehajtását a **védelmi és biztonsági igazgatás központi szerve Védelmi Igazgatási Hivatal** koordinálja.

Indokolás: a védelmi és biztonsági igazgatás központi szerve a 337/2022. (IX. 7.) Korm. rendeletben nevesítésre került, így a tananyagban már a megnevezésével szerepel.

5.1. AZ EURÓPAI BIZTONSÁG- ÉS VÉDELEMPOLITIKA FEJLŐDÉSE

A 91. oldalon kezdődő alfejezet kiegészítésre-átdolgozásra került, új szövege az alábbiak szerint változott

Az európai biztonság-és védelempolitika kialakulásában, illetve fejlődésében kiemelkedő szerepet játszott a Nyugat-európai Unió (NYEU). A NYEU (illetve elődszervezete, a Nyugati Unió Védelmi Szervezete) a II. világháborút követő időszakban alakult meg, kezdetben öt Nyugat-európai állam közös védelmének szolgálatára. A NATO megalakulásával a NYEU katonai jelentősége csökkent (1966-ig a NYEU valamennyi tagállama egyben a NATO tagja is volt).

A közösségi védelempolitika kialakításának, a tagállamok biztonságpolitikai együttműködésének igénye a 80-as évektől kezdődően (1984-es római nyilatkozat) feléledt, majd a 90-es évek változó biztonsági környezetében ez még tovább fokozódott, az addig konzultációs fórumként működő NYEU mozgástere, cselekvési szabadsága megnőtt, fokozatosan az EU közös védelemért felelős szervezetévé vált.

Ezt tükrözi a NYEU tagállamainak 1991. december 10-i nyilatkozata, melynek preambuluma szerint a NYEU tagállamai megállapodnak „...a NYEU szerepének erősítéséről, hosszabb távon egy közös védelmi politikáról az Európai Unióban, ami idővel a NATO-éval összeegyeztethető közös védelemhez vezet.”

A NYEU az 1992. február 7-én elfogadott Maastrichti szerződés értelmében a védelempolitika kidolgozójává és végrehajtójává vált.

A maastrichti szerződéstől kezdve a NYEU három funkciót gyakorolt:

- a kollektív védelmet,
- a konzultációt a közös védelmi politikáról és a biztonsági érdekek definíciójáról, valamint
- az autonóm műveleti képességek fejlesztését az európai diplomáciai lépések támogatására.

A NYEU a NATO európai pilléréként és az Európai Unió védelempolitikájának alakítójaként egyfajta kettős szerepbe került, amelyet 1992-ben a petersbergi nyilatkozatban elfogadott új feladatkörök tettek igazán speciálissá.

1992-ben a NYEU tagállamai külügy- és hadügyminisztereinek Bonn melletti találkozáján született döntés a szervezet további céljait illetően. Ezek a találkozóknak otthont adó szálloda neve után petersbergi feladatokként vonultak be a köztudatba.

Az itt elfogadott határozatok egyértelműen elkülönítették a kollektív védelmi és a válságkezelési, megelőzési, béketeremtő és humanitárius funkciókat és kötelezettségeket az európai védelmi együttműködés folyamatában. Ezzel megerősítést nyert, hogy a kollektív védelemmel összefüggő kérdések a NATO felelősségi körébe tartoznak, amelyhez a NYEU saját eszközeivel és tagállamai szövetséges kötelezettségei alapján is hozzájárul. Az európai kontinens válságkezelési és megelőzési, béketeremtő és humanitárius jellegű feladatainak ellátásában azonban a NYEU saját hatáskörben is tevékenykedhet. (A válságkezelési, béketámogatási feladatokat ennek kapcsán nevezzük a mai napig petersbergi feladatoknak.)

Az európai biztonság- és védelempolitika (EBVP), a Közös kül- és biztonságpolitika (KKBP) szerves része, kiindulópontját a Maastrichti Szerződés (1993. november 1.) jelentette, amely az intézményesített közös kül- és biztonságpolitika útnak indítása mellett kilátásba helyezte a közös védelem irányába mutató európai védelmi együttműködés lehetőségét. A szerződés J. 4. cikkének (1) bekezdése értelmében „A közös kül- és biztonságpolitika magában foglalja az Unió biztonságát érintő valamennyi kérdést, beleértve végső soron egy közös védelmi politika kialakítását, amely idővel közös védelemhez vezethet”.

Az 1997. júliusi madridi NATO-csúcson döntések születtek arról, hogy a NATO védelmi tervezési eljárásában figyelembe kell venni a NYEU igényeit is, valamint meg kell határozni azon NATO erőket és eszközöket, amelyeket a NYEU igénybe vehet a

műveleteihez. Ezek a döntések azt tették lehetővé, hogy amennyiben a NYEU egy kialakult válsággal kapcsolatban az intervenció mellett döntött, de a NATO nem kívánt beavatkozni, akkor a NYEU a NATO-képességek igénybe vételét kérhette a saját irányítású műveleteinek végrehajtásához.

Az amszterdami szerződés (1999. május 1.) előrebocsátotta a petersbergi feladatokon alapuló közös védelmi politika kialakításának lehetőségét, de igazi változást a St. Malo-i francia-brit tárgyalásokon (1998. december 3-4). született közös nyilatkozat hozta, amely előírta, hogy:

- meg kell teremteni annak a feltételeit, hogy az Európai Unió önállóan léphessen fel a nemzetközi szinten, ehhez megfelelően hiteles katonai erőre, illetve az ennek alkalmazásához szükséges hatékony döntéshozatali mechanizmusra van szükség;
- az európaiak az Európai Unió intézményi keretein belül fognak tevékenykedni;
- Európának megerősített fegyveres erőkre van szüksége, amelyek gyorsan válaszolhatnak az új kockázati tényezőkre, és amelyeket erős és versenyképes európai védelmi ipar és technológia támogat.

A St. Malo-i nyilatkozatot az 1999. júniusi kölni EU-csúcson elfogadott dokumentum követte (ez a nyilatkozat használta először a közös európai biztonság- és védelempolitika kifejezést), amelyben döntést született a NYEU egyes funkcióinak a 2000. év végéig az EU által történő átvételéről is. Ezt követően a NYEU a megszűnéséig (2010) már csak biztonságpolitikai konzultációs fórumként működött.

Az EBVP feladatainak formális kijelölésére, a szükséges katonai képességek nagyságrendjének meghatározására és az intézményi háttér megalapozására az 1999. decemberi helsinki EU csúcson került sor. Az EBVP-vonatkozású döntések előkészítésére, a helyzetelemzésre, javaslattételre, illetve a műveletek operatív irányítására a Tanács új politikai és katonai szervek (Politikai és Biztonsági Bizottság, Katonai Bizottság, Katonai Törzs) létrehozásáról rendelkezett, amelyek 2000 márciusától ideiglenes, majd 2001-től állandó szervezetként végezték a munkájukat.

Meghatározásra kerültek azok a struktúrák, amelyek biztosítják a nem EU-tag európai NATO- tagállamok részvételét az EU műveleteiben. Ez alapján, ha egy EU által elhatározott válságkezelési művelet NATO-eszközöket vesz igénybe, a nem EU-tag NATO-tagállamokat és az EU-tagjelölt országokat minden esetben felkéri a részvételre.

Az EU és a NATO közötti együttműködés szempontjából mérföldkőnek számított az úgynevezett Berlin Plusz megállapodás, amelyet 2003-ban írtak alá Brüsszelben. Az egyezmény az erőforrások szükségtelen megkettőzését igyekezett elkerülni oly módon, hogy az EU-nak hozzáférést biztosított a NATO műveleti képességeihez, az EU-műveletek esetén igénybe lehet venni a NATO Európai Főparancsnokságának kapacitásait, valamint átalakították a NATO védelmi tervezési mechanizmusát annak érdekében, hogy figyelembe vehessék az EU igényeit. Kidolgozták továbbá annak módjait, hogy hogyan lehet a NATO-eszközök felhasználását ellenőrizni.

Indokolás: az alfejezet kiegészítése

5.2.4. A közös védelmi és biztonsági kihívások kezelése

A 94. oldal első bekezdésétől kezdődően az alfejezet végéig terjedő szöveg módosításra került az alábbiak szerint

A **K**oordinált **É**ves **V**édelmi **S**zemlék nagyobb átláthatóságot és politikai ismertséget biztosítanak az európai szinten rendelkezésre álló védelmi képességek tekintetében, uniós szinten áttekinthetőbbé teszik a védelmi kiadásokat, a nemzeti szintű beruházásokat és a kutatási tevékenységeket.

Az Állandó Strukturált Együttműködés megteremti a lehetőséget arra, hogy az arra hajlandó és képes tagállamok közösen fejlesszék védelmi képességeiket, közös projektekbe ruházzanak be, valamint javítsák fegyveres erőik műveleti készenlétét és hozzájárulását. Az Állandó Strukturált Együttműködés egyik fő célja, hogy összehangolja a tagországok katonai kapacitását és erőforrásait, a tagországok közös célokat, projekteket határoznak meg – mint például új katonai eszközök fejlesztése, vagy a logisztika összehangolása –, majd ezek megvalósítására nemzeti terveket dolgoznak ki.

Az Állandó Strukturált Együttműködéshez történő csatlakozást a Tanács engedélyezi, abban a tagállamok önkéntes alapon vesznek részt, de ha úgy döntenek, hogy bekapcsolódnak, akkor vállalásokat kell tenniük az együttműködés előmozdítására, és ha ezeket nem tartják be, akkor felfüggeszthetik a tagságukat. A részt vevő tagállamok hozzájárulásait az Európai Védelmi Ügynökség rendszeresen értékeli.

A Katonai Tervezési és Végrehajtási Szolgálat az EU Katonai Törzsén belül létrehozott hadászati szintű irányító szerv, amelynek létrehozásával az Unió gyorsabban, hatékonyabban és koherensebb módon reagálhat a nem végrehajtási jellegű katonai missziók tervezése és végrehajtása során.

~~2017. június elején az Európai Bizottság döntött a~~ **Az Európai Védelmi Alap létrehozásáról.** ~~Az Alap~~ koordinálja, kiegészíti és kibővíti a védelmi kutatásra, a prototípusok kifejlesztésére, valamint a védelmi felszerelések és technológia beszerzésére irányuló nemzeti beruházásokat.

Az Európai Békekeret egy költségvetésen kívüli eszköz, amelynek célja, hogy az EU-t fokozottan képessé tegye a konfliktusok megelőzésére, a béke megteremtésére és a nemzetközi biztonság megerősítésére azáltal, hogy lehetővé teszi a közös kül- és biztonságpolitika keretében végrehajtott, katonai vagy védelmi vonatkozású operatív intézkedések finanszírozását. Az Alap a támogatások első ciklusát 2021-ben fogja elindítani.

Fenti elemek uniós szinten olyan képességeket hoztak létre, amelyekből szorosabban összehangolt, hatékony haderőfejlesztési folyamatok fejlődhetnek ki. A Stratégiai Iránytű nevű kezdeményezés célja, hogy az EU erősebb és cselekvőképesebb legyen az által, hogy iránymutatást ad az EU közös biztonság- és védelempolitikájához, és közös értelmezést ad a legfontosabb fenyegetések és kihívások tekintetében, és amelynek alapján az EU 2030-ra megerősítheti biztonság-és védelempolitikáját. Négy elemre: a beruházásra, a cselekvésre, a védelemre és a partnerségre épül.

Annak érdekében, hogy válság kialakulása esetén gyorsan és határozottan léphessen fel, lehetőség szerint a partnerekkel együtt, szükség esetén pedig egyedül, az EU növeli a katonai képességeit mind erőben, mind felkészültségben (erős, akár 5000 katonát jelentő gyorstelepítésű kapacitás, megerősített polgári missziók rugalmasabb döntéshozatali folyamat stb.). Megerősíti a hírszerzési elemzési kapacitását, az uniós hibrid eszköztárát, a kibervédelmi felkészültségét. A tagállamok növelik a védelmi kiadásait, megerősítik az európai technológiai és ipari bázist, a védelmi célú technológiai innovációba irányuló beruházásokat. Erősíti az együttműködést a stratégiai partnerekkel (NATO, ENSZ, EBESZ stb.), és új partnerségeket alakít ki (a Nyugat-Balkánon, az EU keleti és déli szomszédságában stb.).

Az Ukrajna Oroszországgal szembeni hűborúja kapcsán nem tartjuk célszerűnek részletesebben ismertetni az Uniónak Ukrajna részére nyújtott segítségét és támogatását (humanitárius segítségnyújtás, polgári védelmi támogatás, gazdasági támogatás, az ukrán hadsereg támogatása stb.), különösen azért sem, mert a támogatási program formái, intenzitása stb. a háború változó körülményeihez igazodóan módosulhatnak, amellyel a tananyag nem képes lépést tartani. Annyi elmondható, hogy az Unió a segítség és a támogatás számos formáját alkalmazza a menekültek befogadási eljárásától, a befogadó uniós országok támogatásáig, a gazdasági, pénzügyi támogatáson keresztül a humanitárius segítségnyújtásig, az ukrán hadsereg részére felszerelések és készletek finanszírozásán keresztül a katonai kiképzési misszióig (EUMAM Ukrajna).

~~A 2022-es EU Stratégiai Iránytű egy 5000 fős reagáló erő létrehozását tűzi ki célul 2025-től. Összességében a trend pozitív, mert továbbra is él a politikai kötelezettségvállalás és szándék. A védelmi együttműködés ugyanakkor továbbra is a válságkezelésre fókuszál.~~

Indokolás: az EU biztonság-és védelempolitikai eszköztárának bővülése, valamint az Ukrajnának nyújtott támogatással történő kiegészítés

6. FEJEZET: A VÉDELEM ÉS BIZTONSÁG RENDSZERE MAGYARORSZÁGON

A 95. oldal első bekezdése az alábbiak szerint módosul

A védelmi és biztonsági igazgatás kormányzati irányítására egy új központi szerv, a **Védelmi Igazgatási Hivatal** jön létre, erős igazgatási-koordinációs jogkörökkel.

Indokolás: a védelmi és biztonsági igazgatás központi szerve a 337/2022. (IX. 7.) Korm. rendeletben nevesítésre került

A 95. oldal negyedik bekezdése törlésre kerül.

~~A védelmi és biztonsági reform elhatározott változtatásai egy lépésben, 2022. november 1-ével hatályosulnak, addig a védelmi és biztonsági tevékenység a jelenleg hatályos jogszabályok alkalmazásával, a jelenlegi szervezeti és működési rendben, a jelenlegi rendszer szabályai szerint folyik, ugyanakkor fontosnak tartjuk leszögezni, hogy a számonkérés már a 2022. november 1-én bevezetésre kerülő rendszer alapján történik.~~

Indokolás: a védelmi és biztonsági reform már folyik, a bekezdés okafogyottá vált

6.2. A VÉDELMI ÉS BIZTONSÁGI IGAZGATÁS KÖZPONTI SZERVEI, INTÉZMÉNYEI ÉS FELADATAIK

A 97. oldal második, harmadik és negyedik bekezdése az alábbiak szerint módosul

A védelmi és biztonsági igazgatás központi szervei, intézményei között természetesen kiemelt szerepe van a **Védelmi Igazgatási és Biztonsági Hivatalnak** igazgatás-központi szervének.

~~A Védelmi Igazgatási és Biztonsági Hivatal a Miniszterelnöki Kabinetirodát vezető miniszter irányítása alá tartozó központi hivatal, igazgatás-központi szerve: a védelmi és biztonsági igazgatás-központi szerve Összehangolja a védelmi és biztonsági igazgatási feladatokat és azok ellátását, koordinálja a védelmi és biztonsági tervezés feladatait, nemzeti eseménykezelő központot működtet, koordinálja az összehangolt védelmi tevékenységre történő összkormányzati felkészülést, összehangolja a nemzeti ellenálló képesség előmozdításával és fejlesztésével összefüggő feladatok tervezését és ellátását, ellenőrzi a védelmi és biztonsági célú felkészülést, a minisztériumok, kormányzati főhivatalok és központi hivatalok tekintetében, továbbá koordinálja a különleges jogrendi felkészülés ágazati feladatainak ellátását.~~

~~A **Védelmi és Biztonsági Igazgatási Hivatal** központi szerve **Nemzeti Eseménykezelő Központot** működtet, amelynek fő feladata az összkormányzati válságkezelés, illetve a különleges jogrendi feladatellátás szakmai koordinációja és összehangolása felkészülési időszakban, valamint védelmi és biztonsági esemény idején.~~

Indokolás: a védelmi és biztonsági igazgatás központi szervének és irányító szervének nevesítése a 337/2022. (IX. 7.) Korm. rendeletnek megfelelően.

6.3.1. A területi védelmi bizottságok

A 98. oldalon 5. bekezdésétől kezdődően, a 99. oldal első bekezdéséig tartó szöveg az alábbiak szerint módosul

A területi védelmi bizottságok irányítását a Kormány, a védelmi és biztonsági igazgatás központi szerve **Védelmi Igazgatási Hivatal** útján látja el. A területi védelmi bizottságok illetékességi területükön teljes hatáskörrel felruházva látják el a védelmi és biztonsági

tevékenységek összehangolásával kapcsolatos feladatokat. Ezek lényege a helyi védelmi és biztonsági igazgatási szervek, valamint a védelemben és biztonsági feladatokban részt vevő szervek felkészülésének tervezése és irányítása, illetve alkalmazásuk esetén a közös tevékenység összehangolása.

A területi védelmi bizottság védelmi és biztonsági igazgatási feladatait a fővárosi, vármegyei kormányhivatal közreműködésével látja el, a bizottság munkáját titkárság támogatja.

A területi védelmi bizottság elnöke a főispán, általános elnökhelyettese a fővárosi, vármegyei kormányhivatal főigazgatója. Szakmai elnökhelyettesei a katasztrófák elleni védekezés tekintetében a területi fővárosi, vármegyei katasztrófavédelmi szerv igazgatóság vezetője, a honvédelmi feladatok tekintetében a honvédelmi miniszter által kijelölt tényleges állományú, tiszti rendfokozatú katona.

A területi védelmi bizottság további tagjai:

- a vármegyei közgyűlés elnöke, a fővárosban a főpolgármester;
- a vármegyei jogú város polgármestere;
- a főváros, vármegye területén működő rendvédelmi szervek vezetői
- a katonai igazgatás területi szervének vezetője/képviselője;
- az árvízi védekezésért felelős szerv képviselője;
- az egészségügyi államigazgatási szerv képviselője, valamint
- a védelmi bizottság titkára.

A területi védelmi bizottság elnöke a honvédelmi és biztonsági igazgatási feladatok vonatkozásában hatósági jogkört gyakorol. Amennyiben a bizottság a döntéshozatalban akadályoztatva van, jogköreit halaszthatatlan esetben a bizottság elnöke egy személyben gyakorolja.

A területi védelmi bizottság munkaszervezete a titkárság, amely a kormányhivatal szervezeti egysége. Az összehangolt védelmi tevékenységgel összefüggésben, valamint különleges jogrend idején bevezetett intézkedések végrehajtásából eredő feladatok ellátása érdekében, a fővárosi, vármegyei kormányhivatal valamennyi kormánytisztviselője és munkavállalója rendkívüli munkavégzésre kötelezhető.

A területi védelmi bizottság illetékességi területén ellátja a válsághelyzetekre és a különleges jogrendre történő felkészülést, továbbá a védelmi és biztonsági események kezelésében, valamint a különleges jogrendi feladatokban történő közreműködés jogszabályokban számára meghatározott területi alábbi feladatait.

- Irányítja, illetve összehangolja a helyi védelmi bizottságok és polgármesterek védelmi és biztonsági feladatainak végrehajtását.
- Szervezi a védelmi és biztonsági igazgatási szervek együttműködését, biztosítja felkészítésüket, részükre erre vonatkozóan feladatot határoz meg.
- Gondoskodik a lakosság és a gazdálkodó szervezetek riasztásához, tájékoztatásához szükséges eszközök működtetéséről.
- Megállapítja a területi gazdasági és anyagi szolgáltatási kötelezettségeket. Elrendeli a védelmi és biztonsági célból igénybevételre kerülő ingó, ingatlan szolgáltatások igénybevételét.
- Biztosítja a védelmi és biztonsági igazgatási szervek működésének feltételeit, irányítja a rendkívüli intézkedések végrehajtását.
- Halasztást nem tűrő esetben elrendeli a polgári védelmi szervezetek alkalmazását, és az élet és az anyagi javak védelméhez szükséges mértékben a veszélyeztetett területekről az állampolgárok kimenekítését.

Indokolás: jogszabályi (név) változás

6.5. A NEMZETGAZDASÁG VÉDELMI ÉS BIZTONSÁGI CÉLÚ FELKÉSZÍTÉSE ÉS MOZGÓSÍTÁSA

A 101. oldalon kezdődő, 102. oldalon végződő alfejezet egésze módosításra került, az új fejezetszöveg az alábbi

A nemzetgazdaság védelmi és biztonsági célú felkészítése és mozgósítása az ország biztonsága és stabilitása, különösen a lakosság ellátása, valamint az államműködés folytonossága érdekében megvalósuló tervezési, felkészülési, tartalékolási, igénybevételi, valamint irányítási és felügyeleti intézkedések és feladatok összessége.

A nemzetgazdaság védelmi és biztonsági célú felkészítésének fogalma alatt azt a tevékenységet értjük, amelynek során a védelmi és biztonsági igazgatás szervei felkészülnek, illetve felkészítik a gazdaságot az erőforrások védelmi és biztonsági célra történő összpontosítására, más szóval a gazdaság mozgósítására.

A nemzetgazdaság védelmi és biztonsági célú felkészítése az állam és a gazdasági szereplők együttműködésével, a nemzetgazdaság védelmi és biztonsági célú mozgósítása (gazdaságmozgósítás) pedig az állam irányításával hivatott biztosítani a lehetséges válsághelyzetek megoldását.

A gazdaságmozgósítás alapfeladata a vagyoni szolgáltatások biztosítása

- a lakosság ellátásának fenntartásához,
- a védelmi és biztonsági intézkedésekhez szükséges, más úton nem biztosítható ingó és ingatlan javak rendelkezésre állásához,
- a gazdaság működőképességének fenntartásához, valamint
- a védelmi és biztonsági események gazdasági hatásainak mérsékléséhez és a károk enyhítéséhez.

A nemzetgazdaság védelmi és biztonsági célú felkészítésével és mozgósításával összefüggő feladatok teljesítését jogszabályban meghatározott védelmi és biztonsági érdekű adatszolgáltatási kötelezettségek teljesítésére alapozva a Kormány -- a gazdaságfejlesztési miniszter koordinációjával -- irányítja.

A nemzetgazdaság védelmi és biztonsági célú felkészítésének és mozgósításának irányait és összehangolt követelményeit a Védelemgazdasági Aplanterv határozza meg, amelyet a gazdaságfejlesztési miniszter a védelmi és biztonsági feladatok ellátásában részt vevő szervek közreműködésével és adatszolgáltatása alapján állít össze, és a Kormány hagyja jóvá. A védelmi és biztonsági feladatok ellátásában részt vevő szervek a Védelemgazdasági Aplanterv figyelembe vételével, védelemgazdasági tervet készítenek.

A Kormány a gazdaságmozgósítási követelmények meghatározására jogosult szervezetet, az úgynevezett követelménytámasztó szervezetet, (a Kormány, a miniszterek, az MNB, az OBH elnöke és a területi védelmi bizottságok elnökei) rendeletben határozza meg. A felelős teljesítő szervezet, vagyis a megrendelőket, a követelménytámasztó szervek jelölik ki. A megrendelő a követelménytámasztó szerv által meghatározott követelményeknek megfelelő szolgáltatóval gazdaságmozgósítási szerződést köt.

Az összehangolt védelmi tevékenység elrendelését követően a Kormány rendeletével dönthet a köztulajdonban álló gazdasági társaságok tulajdonában álló ingó és ingatlan vagyontárgyak ideiglenes igénybevételéről.

Igénybe vevő szervként a Kormány rendeletében azon szerv jelölhető ki, amely a válsághelyzet kezeléséhez szükséges intézkedést saját erőforrásai terhére csak aránytalanul nagy ráfordítással vagy késedelmesen tudná végrehajtani.

Az ideiglenes igénybevétel az összehangolt védelmi tevékenység idejére, de legfeljebb három hónap időtartamra rendelhető el. A nyújtott szolgáltatás teljesítésével összefüggésben felmerült vagyoni hátrányért a gazdasági társaságot kártalanítás illeti meg.

Hadiállapot vagy szükségállapot kihirdetésének kezdeményezését követően, valamint különleges jogrendben a Kormány rendeletével dönthet a gazdaság mozgósításának elrendeléséről és az ezzel összefüggő feladatokról. A Kormány rendeletével gazdálkodó szervezetet állami felügyelet alá vonhat, köztulajdonban álló gazdasági társaság számára a tevékenységi körébe tartozó szolgáltatások nyújtására szerződés-kötési kötelezettséget írhat elő.

Azon termékek vonatkozásában, amelyek esetében szükség van termelőkapacitások előkészítésére és készenlétben tartására, a kormány döntésének megfelelően, az illetékes minisztérium, a költségvetési keret terhére, kapacitásfenntartási rendelkezésre állási szerződést köt, ez az úgynevezett rögzített ipari kapacitás.

A gazdaságmozgósítási igények biztonságos kielégítése érdekében meghatározott termékekből a Kormány állami célú tartalékokat képez, illetve gazdasági szervezetek számára tartalékolási kötelezettséget ír elő.

A nemzetgazdaság védelmi és biztonsági célú állami tartalékát különösen a következő termékek, eszközök alkotják

- ipari alapanyagok, késztermékek,
- haditechnikai, hadfelszerelési és kettős rendeltetésű eszközök,
- közlekedési eszközök,
- elektronikus hírközlési és informatikai eszközök,
- mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek, ideértve a lakosság ivóvízellátásához szükséges eszközöket és készleteket is,
- egészségügyi és gyógyszeripari termékek, gyógyászati eszközök,
- energetikai eszközök és készletek, elektronikus hírközlő hálózati kapacitások,
- vízügyi és árvízvédelmi termékek,
- pénzeszközök, valamint
- fentiekén kívüli létfontosságú rendszerelemek által nyújtott, a társadalom alapvető szükségleteit kielégítő szolgáltatások.

A gazdasági szereplők számára előírt tartalékolási kötelezettség teljesítéséhez az állam elsősorban pénzbeli támogatást biztosít.

Indokolás: jogszabályi változás (428/2022. Korm.rendelet)

7. FEJEZET: A NEMZETI ELLENÁLLÓ KÉPESSÉG

A 103. oldalon az utolsó bekezdés módosításra került, az alábbiak szerint

A nemzeti ellenálló képesség fejlesztésével összefüggő állami és nem állami kérdések megvitatása, valamint az ezekkel összefüggő javaslatok megfogalmazása érdekében – a miniszterelnök vezetésével – Nemzeti Védelmi és Biztonsági Fórum működik, amelynek szervezéséért a **Védelmi Igazgatási Hivatal** védelmi és biztonsági igazgatás-központi szerve felelős.

Indokolás: jogszabályi változás (337/2022. Korm.rendelet)

8. FEJEZET: AZ ÖSSZEHANGOLT VÉDELMI TEVÉKENYSÉG

A 103. oldalon az alulról harmadik bekezdés az alábbiak szerint módosul

Az összehangolt védelmi tevékenységgel kapcsolatos döntés-előkészítést, a kormányzati kommunikációs feladatokat, a műveletek irányítását, valamint a Kormány által bevezetett intézkedések végrehajtását a Kormány kijelölt tagja vagy a Kormány erre ügydöntő jogkörrel rendelkező szerve – a **Védelmi Igazgatási Hivatal** a védelmi és biztonsági igazgatás-központi szervének együttműködésével – hangolja össze.

Indokolás: jogszabályi változás (337/2022. Korm.rendelet)

9.3. A VESZÉLYHELYZET

A 105. oldalon az alulról 4. bekezdés az alábbiak szerint módosul

Az Alaptörvény 51. cikk (1) bekezdés alapján a Kormány szomszédos országban fennálló fegyveres konfliktus, háborús helyzet vagy humanitárius katasztrófa, továbbá az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető súlyos **esemény – különösen elemi csapás vagy ipari**

szerecsétlenség – esemény bekövetkezése esetén, valamint ezek következményeinek az elhárítása érdekében veszélyhelyzetet hirdethet ki.

Indokolás: jogszabályi változás (Alaptörvény)

10. FEJEZET: A VÉDELMI ÉS BIZTONSÁGI KÖTELEZETTSÉGEK RENDSZERE **A 106. oldal utolsó bekezdése az alábbiak szerint módosul**

A védelmi és biztonsági kötelezettségek rendszerébe ~~négy~~ **öt**, egymással összefüggésben álló részkötelezettség tartozik, a hadkötelezettség, a polgári védelmi kötelezettség, a honvédelmi munkakötelezettség, ~~valamint~~ a gazdasági és anyagi szolgáltatási kötelezettség, **valamint a védelmi és biztonsági célú bejelentési kötelezettség.**

Indokolás: jogszabályi változás (2021. évi XCIII. törvény)

10.4. A GAZDASÁGI ÉS ANYAGI SZOLGÁLTATÁSI KÖTELEZETTSÉG **A 109. oldalon kezdődő, és a 110. oldalon végződő alfejezet szövege lecserélésre kerül az alábbiakra**

A gazdasági és anyagi szolgáltatási kötelezettség célja az ország védelmével és biztonságával összefüggő feladatok ellátásához szükséges anyagi és szolgáltatási feltételek, nem állami forrásokból történő biztosítása, amennyiben azok más módon nem oldható meg.

A szolgáltatások igénybevételét az ország egész területére vagy több megyére kiterjedően a kormány vagy a felhatalmazott miniszter, illetékességi területén a területi védelmi bizottság elnöke, valamint a polgármester, a Honvédség és a rendvédelmi szervek részére szükséges technikai eszközök esetében a katonai igazgatási szerv vezetője (összefoglaló kifejezéssel: igénybevételi hatóságok) rendelheti el. Az igénybevételi hatóságok felkészüléssel kapcsolatos feladatait a Védelmi Igazgatási Hivatal hangolja össze, illetve ellenőrzi.

Az igénybevételi hatóságok az állami, illetve jogszabályban meghatározottak alapján hozzáférhető nem állami adatbázisok, önkéntes adatszolgáltatás, a szolgáltatásra történő előzetes kijelölés, illetve kötelező adatszolgáltatás útján nyilvántartást vezetnek a jogszabályban meghatározott ingatlanokról, szolgáltatásokról, technikai eszközökről. A nyilvántartás létrehozása érdekében a szolgáltatásra kijelölt részére határozattal elrendelik a kijelölt ingatlanok, továbbá ingó dolgok adatainak bejelentését, továbbá változás bekövetkezése esetén annak bejelentését is.

Az igénybevételi hatóság határozatával kötelezi a tulajdonost meghatározott gazdasági és anyagi szolgáltatás teljesítésére, az igénybevételhez szükséges előkészületi tevékenységekre, és kötelezheti valamely tevékenységtől való tartózkodásra, illetve az ingatlan, szolgáltatás, technikai eszköz igénybevételre alkalmas állapotban tartására, és a szolgáltatás teljesítéséhez szükséges előkészületi tevékenységekre is.

Az igénybe vevő az ingatlan, szolgáltatás vagy technikai eszköz igénybevételének biztosítása érdekében a tulajdonossal vagy a szolgáltatóval előzetesen szerződést köthet. A szolgáltatás teljesítése miatt felmerült vagyoni hátrányért kártalanítás jár, amelynek megállapítására a szolgáltatást elrendelő igénybevételi hatóság jogosult.

Mentesülnek a szolgáltatási kötelezettség alól a védelmi és biztonsági tevékenységek ellátásában közreműködő szervek, valamint feladataik ellátásához szükséges mértékben az egyházak, az országgyűlési képvisellel rendelkező pártok, továbbá munkavállalói és munkaadói érdekképviselői szervezetek országos szövetségei, a közforgalmú személyszállító, továbbá áru fuvarozó szervezetek, a létfontosságú közlekedés és szállítás fenntartásához szükséges mértékben. A lakosság létfenntartása szempontjából nélkülözhetetlen egyéb termelési és szolgáltatási tevékenységet végzők kérelemre mentesíthetők a szolgáltatás alól.

A szolgáltatások igénybevételét az ország egész területére vagy több megyére kiterjedően a kormány vagy a felhatalmazott miniszter, illetékességi területén a területi védelmi

bizottság elnöke, valamint a polgármester, a Honvédség és a rendvédelmi szervek részére szükséges technikai eszközök esetében a katonai igazgatási szerv vezetője (összefoglaló kifejezéssel: igénybevételi hatóságok) rendelheti el. Az igénybevételi hatóság az igénybevételt elősegítő nyilvántartást vezet az ingatlanra, szolgáltatásra, technikai eszközre vonatkozó műszaki, technikai adatokról, továbbá a mentesítettek köréről.

Az igénybevétel elrendelése során figyelemmel kell lenni a közellátási szempontokra, továbbá a kötelezett méltányos érdekeire. Az igénybe vevő az ingatlan, szolgáltatás vagy technikai eszköz igénybevételének biztosítása érdekében a tulajdonossal vagy a szolgáltatóval előzetesen szerződést köthet. Az igénybevételi hatóság az igénybevételt elősegítő nyilvántartást vezet az ingatlanra, szolgáltatásra, technikai eszközre vonatkozó műszaki, technikai adatokról, továbbá a mentesítettek köréről.

Mentesülnek a szolgáltatási kötelezettség alól a védelmi és biztonsági tevékenységek ellátásában közreműködő szervek, valamint feladataik ellátásához szükséges mértékben az egyházak, az országgyűlési képvisellel rendelkező pártok, továbbá munkavállalói és munkaadói érdekképviselői szervezetek országos szövetségei, a közforgalmú személyszállító, továbbá áru fuvarozó szervezetek, a létfontosságú közlekedés és szállítás fenntartásához szükséges mértékben. A lakosság létfenntartása szempontjából nélkülözhetetlen egyéb termelési és szolgáltatási tevékenységet végzők kérelemre mentesíthetők a szolgáltatás alól. A szolgáltatás teljesítése miatt felmerült vagyoni hátrányért kártalanítás jár, amelynek megállapítására a szolgáltatást elrendelő igénybevételi hatóság jogosult.

Indokolás: jogszabályi változás (428/2022. Korm.rendelet)

10.5. A védelmi és biztonsági célú bejelentési kötelezettség Az alfejezet újonnan került be a tananyagba, az alábbiak szerint

Aki a közrend, közbiztonság súlyos és erőszakos megzavarására alkalmas cselekményt, katasztrófát észlel vagy ezek közvetlen veszélyéről tudomást szerez, haladéktalanul köteles azt bejelenteni.

A bejelentési kötelezettség összehangolt védelmi tevékenység fennállása idején, hadiállapot és szükségállapot kihirdetésének kezdeményezését követően, továbbá különleges jogrend idején kiterjed az ország honvédelmi érdekeit súlyosan sértő vagy veszélyeztető cselekmények, az államhatár rendjét súlyosan sértő cselekmények, az élet- és vagyonbiztonságot jelentős mértékben veszélyeztető létfontosságú rendszer üzemzavara, illetve károsítása vagy fentiek közvetlen veszélyének bejelentésére is.

A bejelentést a készenléti segélyszolgálat, a rendőrség, a honvédelmi szervezet, a hivatásos katasztrófavédelmi szerv, a területi kormányzati igazgatási szerv, az önkormányzati tűzoltóság, a polgármesteri (közös önkormányzati) hivatal felé kell teljesíteni. Az értesített szerv a bejelentésről haladéktalanul értesíti a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező szervet, valamint országos jelentőségű esemény esetén a kormányügyeleti rendszer működtetéséért felelős szervet.

Indokolás: jogszabályi változás (2021. évi XCIII. törvény)

11. FEJEZET: NEMZETBIZTONSÁGI ISMERETEK

A 110. oldalon kezdődő fejezet elé az alábbi bevezető került

A nemzetbiztonság az ország szuverenitása, politikai, gazdasági és honvédelmi érdekeinek biztonságát jelenti, amelynek védelméről a kormányzat nemzetbiztonsági szolgálatok (titkosszolgálatok) működtetésével gondoskodik.

A nemzetbiztonsági szolgálatok működtetésének alapvető céljai egyrészt híreket, információkat szerezni a lehetséges veszélyforrásokról (szervezetekről, hadseregekről, országokról stb.), másrészt megakadályozni, hogy illetéktelenek fontos információkhoz jussanak. A titkosszolgálatok alapfunkciójaként tehát a hírszerzés és az elhárítás jelölhető meg.

Az információk keletkezése, áramlása, feldolgozása és elavulása tekintetében napjainkra robbanásszerű fejlődés következett be, ami még inkább aláhúzta a hírszerzés alapvető funkciójának lényegét: kellő időben, pontos és megbízható, értékelt információkhoz juttatni az ország legfelsőbb politikai vezetését.

A hírszerzés megszervezése és hatékony működtetése mellett a nemzet biztonsága szempontjából ugyanolyan jelentőséggel bír az idegen hatalmak által végzett hírszerzés elleni védelem, vagyis az elhárítás. Az elhárítás azt a célt szolgálja, hogy az állam külső és belső biztonsága szempontjából fontos adatok, információk ne jussanak illetéktelenek tudomására, ne veszélyeztessék az ország szuverenitását, alkotmányos rendjét, fontos gazdasági és honvédelmi érdekeinek érvényesítését.

Az elhárítás az idegen titkosszolgálati törekvésekkel szembeni ellenintézkedések mellett nagy súlyt helyez az állam stabilitását veszélyeztető bűncselekmények felderítésére.

Indokolás: pontosítás

11.2. A MAGYAR NEMZETBIZTONSÁGI SZOLGÁLATOK JOGÁLLÁSA, IRÁNYÍTÁSA, MŰKÖDÉSI ALAPJAIK

A 112. oldalon a második bekezdés után egy új bekezdés került, továbbá a harmadik bekezdés módosult az alábbiak szerint

A Nemzeti Információs Központba a nemzetbiztonsági szolgálatok hivatásos állományába tartozó személyek vezényelhetők, a rendvédelmi igazgatási alkalmazottak kirendelhetők, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal állományából vezényelhetők vagy kirendelhetők.

A nemzetbiztonsági szolgálatok pártpolitikai érdekektől mentes, elfogulatlan és részrehajlás nélküli működésének egyik biztosítója azon szabály, hogy a hivatásos állományú munkatárs politikai párt tagja nem lehet, és politikai tevékenységet nem folytathat. A hivatásos állomány tagja munkavégzéssel járó egyéb jogviszonyt a főigazgató előzetes engedélyével létesíthet, egyéb társadalmi szervezet működésében a belépési szándék előzetes bejelentése után vehet részt. (A főigazgató a belépést megtilthatja, ha az a hivatással vagy a szolgálati beosztással nem egyeztethető össze, illetőleg a szolgálat érdekeit sérti vagy veszélyezteti.). A hivatásos állomány tagja nem folytathat olyan tevékenységet, amely a szolgálati jogviszonyhoz méltatlan, vagy a szolgálati feladatok pártatlan, befolyástól mentes ellátását veszélyeztetné. A részvétel korlátját jelenti, hogy a társadalmi szervezet működése a nemzetbiztonsági szolgálat személyi állományával szemben támasztott fokozott követelményekkel ne legyen összeférhetetlen, ezért a hozzájárulás megtagadható.

Indokolás: a szöveg pontosítása, kiegészítése a részletes szabályokkal

11.3. A MAGYAR NEMZETBIZTONSÁGI SZOLGÁLATOK ÉS FŐBB FELADATAIK

A 113. oldalon a 10. bekezdés után egy mondat került beszúrára, az alábbiak szerint

Az Alkotmányvédelmi Hivatal feladata még a megbízhatósági vizsgálat, amelynek célja – a valóságban is előforduló vagy feltételezhető élethelyzetek létrehozásával – annak megállapítása, hogy a vizsgált személy eleget tesz-e az előírt munkaköri kötelezettségének.

Indokolás: jogszabályi változás (1995. évi CXXV. törvény)

A 114. oldal első bekezdése utáni rész, az alfejezet ugyanezen oldalon lévő végéig módosításra került, az alábbiak szerint

A NIK vizsgálja Magyarország biztonsági és bűnügyi helyzetét, folyamatosan figyelemmel kíséri és elemzi az ország biztonságára, nemzetbiztonsági, bűnügyi és terrorhelyzetére vonatkozó információkat, amelynek keretében

- elemzi-értékeli az együttműködő szervek által átadott adatokat, és ennek alapján kizárólagos hatáskörrel teljesíti a hírigényeket,
- eseti és időszakos hírigényeket fogalmaz meg, javaslatot tesz az irányító miniszterek részére az időszerű feladatok meghatározására,
- kormányzati tájékoztató és döntéstámogató, valamint biztonságpolitikai és bűnügyi stratégiai elemző tevékenységet folytat,
- a bűnszervezetek és terrorszervezetek, valamint a szervezett bűnözői és terrorista csoportok tevékenységének elemzésével segítséget nyújt az ellenük való fellépéshez,
- a Magyarországot érintő tendenciákról, új jelenségekről elemzéseket, tájékoztatókat, tanulmányokat készít, javaslatot tesz a terrorfenyegetettség szintjének meghatározására,
- összehangolt védelmi tevékenység, valamint különleges jogrend kihirdetését megalapozó helyzet vagy esemény kezelésével összefüggésben, a nemzetbiztonságot érintően kiemelt kockázatot jelentő biztonsági fenyegetésekkel kapcsolatos kérdések vonatkozásában kockázatelemzést végez és szakmai koordinációs tevékenységet lát el.

A NIK nem folytat sem műveleti tevékenységet, sem titkos információgyűjtést (nyílt információgyűjtést és -feldolgozást végző szolgáltató és támogató szervezet működtet), viszont elemző, értékelő, döntéselőkészítés-támogató feladatainak teljesítése érdekében valamennyi együttműködő szervezet adataihoz hozzáférhet, kezelheti, és konkrét nemzetbiztonsági feladat elvégzése érdekében azokat korlátlanul összekapcsolhatja. Feltárja az együttműködő szervek, valamint az együttműködő szervek által párhuzamosan folytatott titkos információgyűjtéseket, leplezetteszköz-alkalmazásokat, nyomozásokat és párhuzamos adatkezeléseket, és ezekről tájékoztatja az együttműködő szerveket.

Indokolás: jogszabályi változás (1995. évi CXXV. törvény)

11.5. A NEMZETBIZTONSÁGI SZOLGÁLATOK ÁLTAL ALKALMAZHATÓ INTÉZKEDÉSEK

A 116. oldalon az alulról harmadik bekezdés után egy új bekezdés került beszúrásra, az alábbiak szerint

A nemzetbiztonság szempontjából különleges fontosságú állami szervek és a tartós állami tulajdonban lévő gazdálkodó szervezetek, a központi energiaellátó és hírközlési rendszereket üzemeltető, a nemzetközileg ellenőrzött termékeket és technológiákat előállító és felhasználó, valamint a hadiipari kutatással foglalkozó üzemek és intézmények a nemzetbiztonsági szolgálat (alkalmazási feltételeknek egyébként megfelelő) munkatársával kötelesek fedett munkaviszonyt (hivatásos szolgálati, közszerződéses, kormányzati szolgálati, adó- és vámhatósági szolgálati, közalkalmazotti jogviszonyt, rendvédelmi igazgatási szolgálati jogviszonyt, honvédelmi alkalmazotti jogviszonyt) létesíteni.

Indokolás: jogszabályi változás (1995. évi CXXV. törvény)

11.8. A NEMZETBIZTONSÁGI SZOLGÁLATOK PARLAMENTI ELLENŐRZÉSE

A 119. oldalon az utolsó bekezdés, továbbá a 120. oldalon az első négy bekezdés módosításra került, az alábbiak szerint

A nemzetbiztonsági szolgálatok parlamenti ellenőrzése a szolgálatok törvényes és rendeltetés- szerű működésének alapvető garanciális eleme. **A parlamenti ellenőrzés különös jelentősége a kétirányú garanciarendszer oldaláról ragadható meg. Az ellenőrzés egyrészt óvja a társadalmat a szolgálatok esetleges túlkapásaitól, másrészt erősítheti a szolgálatok önvédelmét is a jogellenes befolyástól.**

Garanciális elem, hogy a Bizottság elnöke csak ellenzéki képviselő lehet, és tagjai nemzetbiztonsági ellenőrzés alá esnek.

~~Ennek során érvényesül a titkosszolgálatok felett a hatékony törvényi ellenőrzés, a nemzetbiztonsági bizottság tagjai folyamatosan tájékoztatást kapnak a nemzetbiztonságát érintő kérdésekről, illetve a szolgálatok tevékenységéről. A parlamenti ellenőrzés különös jelentősége a kétirányú garanciarendszer oldaláról ragadható meg. Az ellenőrzés egyrészt óvja a társadalmat a szolgálatok esetleges túlkapásaitól, másrészt erősítheti a szolgálatok önvédelmét is a jogellenes befolyástól.~~

~~Az államigazgatás egyéb területeit ellenőrző országgyűlési bizottságokhoz képest a nemzetbiztonsági bizottság által gyakorolt törvényes ellenőrzés különös jelentőségét az adja meg, hogy az érintett szolgálatokra az államigazgatási szervekre általánosan vonatkozó külső ellenőrzési, fel- ügyeleti jogok és lehetőségek nem, vagy csak korlátozott mértékben alkalmazhatók. Ezért az Nbtv. a nemzetbiztonsági bizottság törvényes ellenőrzési munkájának maradéktalan ellátásához minden szükséges jogot biztosítani kíván.~~

A bizottság **Bizottság** a felügyelő minisztertől/államtitkártól és a főigazgatóktól rendszeresen **(de legalább évente kétszer)** tájékoztatást kap a szolgálatok általános tevékenységéről. Ugyanakkor a törvény a bizottság számára meghatároz általános, a hatékony ellenőrzést biztosító jogosítványokat, mint például a minisztertől a tájékoztatás kérésének **kérése** lehetőségét, a nemzetbiztonsági szolgálatok főigazgatói tisztségére jelölt személyek meghallgatását **meghallgatása**, valamint a nemzetbiztonsági szolgálatok költségvetése részletes tervezetének, továbbá a költségvetés felhasználásáról szóló részletes összefoglaló jelentésnek a **véleményezését véleményezése**. Az általános tájékoztatás fontos területe, hogy az igazságügyért felelős miniszter az általa engedélyezett titkos információgyűjtés jellemzőiről, ügýtípusairól köteles tájékoztatást adni a nemzetbiztonsági bizottságnak. **A Bizottság tájékoztatást kérhet a miniszterelnöki kabinetirodát vezető minisztertől, a honvédelmi minisztertől és a főigazgatóktól főigazgatók a kivételes engedélyezési eljárásról általános jellemzőiről külön is beszámoltathatók.** (A hatalmi ágak elkülönülése folytán az engedélyező bírót nem számoltathatja be az Országgyűlés.)

Indokolás: jogszabályi változás (1995. évi CXXV. törvény)

12.3.2. Fizikai biztonság

A 124. oldalon, az alfejezet utolsó bekezdése módosításra került az alábbiak szerint

A biztonsági **területen használt** számkombinációkat azoknak a személyeknek kell észben tartaniuk, akiknek azt ismerniük szükséges. A beállításokat meg kell változtatni a **berendezés** z-első használatba vételekor, **javítás után**, a személyzet változása esetén, **veszélyeztetés** a számkombináció felfedése vagy annak gyanúja esetén, de leg**később 12 havonta** alább félévente egy alkalommal.

Indokolás: pontosítás